

Interpelace ve věci Úložiště jaderného odpadu Hrádek

vloženo: 10.5.2019, 22.40

Poslanecká sněmovna 9.5.2019 - Ústní interpelace Víta Kaňkovského na ministra průmyslu a obchodu Karla Havlíčka ve věci: Úložiště jaderného odpadu Hrádek.

Poslanec Vít Kaňkovský: Dobré odpoledne, vážený pane předsedající, vážení členové vlády, vážený pane ministře, milé kolegyně, kolegové. Česká republika řeší už několik let trvalé uložení jaderného odpadu. Je v tuto chvíli vytipováno devět lokalit. Už mělo dojít k zúžení na čtyři lokality, k čemuž ale zatím nedošlo. Nevím, jestli jenom shodou okolností, ale je to spíše asi geologickými podmínkami. Jsou čtyři z lokalit vytipovány na Vysočině, v mém mateřském kraji. Jistě všichni chápeme, že stát musí mít nějakou strategii pro trvalé uložení vyhořelého paliva, byť všichni doufáme, že než k tomu dojde, tak třeba dojde k nějaké nové technologii, která by vyhořelé palivo nějakým způsobem ještě zhodnotila, nicméně tu strategii musíme mít.

Bohužel se domnívám, že všechny ze zatím vytipovaných lokalit mají svá slabá místa, každé možná trošku někde jinde. Pokud se jedná o lokality na Vysočině, tam jsou zásadní problémy s tím, že jsou tam významné zdroje pitné vody, mimo jiné vodní nádrž Želivka, která zásobuje Prahu a okolí, vodní nádrž Hubenov, která zásobuje krajské město Jihlavu, ale i některé další. Z tohoto pohledu je asi nejrizikovější lokalita Čertův Hrádek u Hojkova, ale i všechny ty ostatní další lokality mají své problémy. Občané těchto lokalit a dalších dotčených obcí opakovaně vyzývají Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo životního prostředí i Správu úložišť radioaktivních odpadů, aby se vyjádřily k jejich připomínkám a aby je informovaly o dalších krocích.

Já se vás, pane ministře, jako nově nastupujícího ministra průmyslu a obchodu chci zeptat, jakou vy vidíte další strategii v postupu hledání finální lokality a jestli jste ochoten napřímo komunikovat s dotčenými samosprávami i občany. Děkuji.

Místopředseda vlády a ministr průmyslu a obchodu ČR Karel Havlíček: Vážený pane předsedající, vážené poslankyně, vážení poslanci, děkuji za dotaz. Dneska dostávám samé citlivé otázky. Ano, úložiště je jedna z nejcitlivějších otázek řešení budoucí koncepce v rámci rozšíření jádra, protože jak jsem zde říkal už v první interpelaci, jádro nás nemine, rozšíření jádra je celkem jasným krokem s ohledem na celou řadu faktorů, jak na faktor bezpečnosti, ekologie, tak na faktor ekonomický a ve finále i faktor toho, že musíme přihlížet k útlumu uhlí. To znamená, jenom zopakuji to, co jsem říkal před pár desítkami minut, pravděpodobný podíl jádra bude okolo 50 % mezi roky 2030 až 2040.

Samozřejmě s tím je spojena velmi citlivá oblast úložiště. Já teď zrekapituluji ten stav. V tuto chvíli je 7 plus 2, já říkám 7 plus 2 lokality, protože ty dvě jsou spojeny s lokalitou Dukovan a Temelína. A další jízdní řád by měl být takový, že do roku 2022 by měly být vytipovány ty finální dvě lokality, v roce 2025 by mělo být rozhodnuto o té poslední, přičemž v roce 2045 by se mělo začít budovat, do roku 2065 by mělo být hotovo a 2065 a dále by měla být v provozu. Teď neříkám asi úplně nic nového, nicméně co je zcela zásadní, je to - tím i odpovídám částečně, proč jsou ty lokality vytipovány v oblasti Kraje Vysočina, v oblasti jižních Čech, částečně ještě západních Čech - musí to být hlubinné úložiště, to je jedna věc, a druhá, musí tam být dostatek horniny okolo, tak aby to bylo dostatečně bezpečné. Samozřejmě ta otázka bezpečnosti je prioritní, je zcela zřejmá.

Musím říct, že v rámci SÚRAO, čili klíčové instituce, která má toto na starosti, došlo k zásadní změně. Je tam nový ředitel pan Prachař. Já jsem měl možnost už se s ním setkat, z mého pohledu je to kvalifikovaná osoba, je to člověk vysoce komunikativní a je to člověk, který sází - a nejenom on, ale i jeho tým - na to, že se musí velmi citlivě, velmi kvalifikovaně a hlavně osobně jednat se všemi dotčenými oblastmi. Troufám si tvrdit, že to bude zásadní změna v komunikaci SÚRAO vůči těm dotčeným oblastem, protože já respektuji to, že v minulosti - a teď nehledám viníka - tam ten komunikační problém byl zřejmý. V celé řadě postupů se postupovalo systémem tady je stát a my rozhodujeme a tady je někdo, kdo se přizpůsobí, což si myslím, že je špatně, to prostě být nemůže. Jedná se o natolik důležitou věc, která do určité míry ovlivní ekonomicky, možná i sociologicky ty dané oblasti, a podle toho se k tomu musí přistupovat. Takže styl komunikace se mění a ta komunikace bude za prvé na osobní bázi, na osobní bázi pochopitelně jak vedení SÚRAO, tak vedení Ministerstva průmyslu a obchodu, a já vám tady můžu garantovat, že prostě objedu všechny ty oblasti, které tam jsou, setkám se s představiteli těch oblastí, to znamená s místními samosprávami nebo se starosty, a pochopitelně i s tou veřejností, která bude mít zájem diskutovat, a to jak s tou, která prostě chce slyšet pouze, co tam bude, tak s tou, která dneska vystupuje třeba nějakým zásadnějším způsobem proti. Prostě to k té diskusi patří. Takže to je moje pozice. Pochopitelně budu chtít, aby tam komunikovali poté i všichni kompetentní z ministerstva, v tomhle případě zejména náměstek pro oblast energetiky.

Nicméně používají se dneska, začínáme používat i nové komunikační nástroje, teď tady nechci chodit do detailů, jako když se vytváří nový komunikační web. Bude se komunikovat prostřednictvím nových technologií. Protože si uvědomme, že to zajímá i mladou generaci, která dnes prostě vyžaduje tento styl komunikace. Tak to je zřejmé. Musí se pochopitelně jednat i na úrovni ekonomické, to znamená musí se vlastně otevřeně říkat, jaké benefity z toho ty konkrétní lokality mohou mít. Musí se jim to vysvětlovat. Musí se říkat, jakým způsobem se zabezpečí to, že mohou v uvozovkách klidně spát, to znamená, že nebude ohrožena nějakým způsobem jejich bezpečnost nebo že tam nehrozí žádná kontaminace či cokoli jiného.

Musí se ukazovat příklady ze světa. My nejsme jedinou zemí, kde se toto řeší. Popravdě řečeno, každá jaderná v uvozovkách velmoc řeší dneska jaderné odpady. Podívejme se do Francie, kde je 75procentní podíl jádra, podívejme se na Slovensko. Já jsem měl možnost jednat, je to týden, týden přesně, s premiérem Slovenska a s ministrem hospodářství, kde řeší podobné náležitosti. Díváme se, jakým způsobem to řeší ve skandinávských zemích, a prakticky každá země na světě, nemluvě o Americe, Japonsku či Číně, prostě má k tomu nějaký režim a řeší podobné problémy. (Předsedající: Váš čas, pane ministře.) Tak my se budeme dívat na ty nejuspěšnější země a podle toho budeme postupovat a takto budeme komunikovat s jednotlivými lokalitami a jejich zástupci.

Poslanec Vít Kaňkovský: Vážený pane ministře, děkuji za vaši odpověď. Jsem teď sice v naději, že skutečně ten styl komunikace směrem k samosprávám a dotčeným obcím i samozřejmě občanům bude z vaší strany progresivnější, velmi rád se s vámi na Vysočině k tomu potkám. Vidím tady i kolegu poslance Kotta, který je také z té lokality, takže se nás tam možná setká víc.

A možná jednu doplňující otázku. Vysočina je teď stíhaná více pohromami. Všichni víme, že kůrovcová kalamita je teď na Vysočině skutečně v tom největším rozpuku a bohužel to bude zasahovat zřejmě většinu Vysočiny. Máme samozřejmě problémy - a to s tím souvisí - i s vodními zdroji. To znamená, promítne se nějak ta, dá se říci, možná až ekologická katastrofa, která před Vysočinou zřejmě stojí, i do úvah hlubinného

úložiště?

Místopředseda vlády a ministr průmyslu a obchodu ČR Karel Havlíček: Tak bylo by nefér, abych tady teď cokoli sliboval, vylučoval anebo prostě ukazoval to, bez čeho to bude či nebude. Já jsem bytostně přesvědčen, že poté, co se položí všechny karty na stůl, vysvětlí se všechno, ukážou se finanční benefity, ukáže se to, že to je bezpečná záležitost, poté, co se vyberou ty klíčové lokality, čili bavíme se poté, co se vyberou ty dvě lokality v roce 2022, tak že ta diskuse možná už bude trochu jiná. A hlavně pokud se do toho vloží odborná diskuse, pokud se ukážou konkrétní příklady ze světa, pokud se ukáže to, že skutečně nehrozí žádné nebezpečí a navíc to těm lokalitám přinese, nechci říct doživotně, ale prostě na dlouhou dobu vysoký ekonomický benefit, tak že možná se ten pohled na to změní. Nechci teď tady tvrdit, že se bude soutěžit o to, kdo to dostane, ale v každém případě mohou být možná některé nebo budou některé trochu klidnější. Takže nechci tady teď sortýrovat to, koho se to dotkne více nebo méně, ale v každém případě to, co říkáte, tak se do toho finále rozhodně, rozhodně zohlední.